

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра філософії, соціології та політології

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою
(пост. № 7 від 25.08.2021) _____ 2021 р.)
Ректор

СОЦІОЛОГІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ТОРГІВЛІ

SOCIOLOGY OF ECONOMICS AND TRADE

ПРОГРАМА

COURSE SUMMARY

Київ 2021

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автор: Губицький Любомир Володимирович, канд.іст.н., доцент

Програму обговорено і схвалено на засіданні кафедри філософії, соціології та політології, протокол № 34 від «22» червня 2021 р.

Програму погоджено на засіданні вченої ради факультету міжнародної політики та права, протокол № 3 від «21» вересня 2021 р.

Рецензент:

Кравченко А.А., д.філос.н., проф., завідувач кафедри філософії, соціології та політології

Кухта М.П., д.соціол.н., професор кафедри філософії, соціології та політології, гарант ОП «Соціологія економіки та торгівлі»

Лінцова Н.Ю., директор ТОВ «Амбрелла»

**СОЦІОЛОГІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ТОРГІВЛІ /
SOCIOLOGY OF ECONOMICS AND TRADE**

**ПРОГРАМА /
COURSE SUMMARY**

ВСТУП

Програма дисципліни “Соціологія економіки та торгівлі” призначена для студентів освітнього ступеня «бакалавр» КНТЕУ галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 054 «Соціологія», спеціалізація «Соціологія економічної діяльності».

Програму підготовлено відповідно до Стандарту вищої освіти України із зазначеної спеціальності та відповідної освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів КНТЕУ.

Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни.
2. Передумови вивчення дисципліни як вибіркової компоненти освітньої програми.
3. Результати вивчення дисципліни.
4. Зміст дисципліни.
5. Список рекомендованих джерел.
6. Лист погодження програми дисципліни.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни полягає у розкритті та усвідомленні основних положень теорії та практики соціологічного дослідження економічної сфери та питань сучасного торговельно-економічного процесу. Цілі дисципліни визначають конкретні завдання.

Завдання навчальної дисципліни:

- розкрити теоретичні засади соціології економіки та торгівлі, визначити передумови її виникнення, тенденції функціонування та розвитку;
- розглянути історію соціологічних досліджень економіки та торгівлі;
- розкрити специфіку соціологічних методів дослідження економічної поведінки людини;
- сприяти збагаченню досвіду студентів-соціологів, зростанню інтересу до самостійного творчого осмислення результатів соціологічного дискурсу економічної та торговельної сфери, власній участі в економічному житті України;

Предмет: закономірності виникнення та розвитку соціальних інститутів економіки та торгівлі; особливості соціальної взаємодії в межах цих інститутів, а також вплив економічних відносин на розвиток окремих сфер соціального життя та суспільства в цілому.

Місце навчальної дисципліни в освітньому процесі.

Попередніми умовами для вивчення дисципліни „Соціологія економіки та торгівлі” є базові знання з дисциплін: філософія, Історія соціологічної

думки, теорія держави та права, загальна соціологічна теорія, економічна теорія, методологія та організація соціологічного дослідження, соціальна структура суспільства, методи аналізу комп'ютерної обробки соціологічної інформації, організація роботи соціологічної служби та професійна етика, основи демографії, математичні методи обробки соціологічних даних. „Соціологія економіки та торгівлі” забезпечує міждисциплінарний зв'язок та створює необхідні умови для якісного засвоєння дисципліни “Соціологія управління та організації”.

Дисципліна розрахована на 180 год., що відповідає 6 кредитам ЄКТС (формою підсумкової атестації є екзамен).

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

знання:

- теоретичні засади сучасних соціальних процесів і рушійні чинники, що впливають на економічну діяльність держави, підприємства, ринку;
- основні етапи розвитку соціологічної науки та практики;
- основні механізми соціологічних досліджень.

вміння

- виявляти фактори, що впливають на економічну діяльність держав, корпорацій, підприємств;
- змістовно і послідовно аналізувати економічне положення окремих підприємств та підприємців.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна “Соціологія економіки та торгівлі” як обов’язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

- ✓ Соціологія економічної діяльності (ОС бакалавр)

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК 1.	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.	1-15
ЗК3.	Здатність працювати в команді.	13, 15
ЗК4.	Здатність бути критичним і самокритичним.	11, 12
ЗК5.	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).	7, 8, 9
ЗК7.	Навички міжособистісної взаємодії.	14
ЗК10.	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	3, 12
ЗК12.	Здатність зберігати та примножувати моральні,	2, 14

	культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	
<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності за освітньою програмою</i>		
СК 1.	Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології та економіки.	1, 2, 3
СК 2.	Здатність до опанування, використання основних класичних та сучасних соціологічних і соціально-економічних теорій.	5, 12
СК3.	Здатність аналізувати соціальні та соціально-економічні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому.	4, 5, 6, 9
СК4.	Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів.	13, 15
СК8.	Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога.	2,3, 14
СК9.	Здатність використовувати професійно профільовані знання для діагностики, прогнозування, проектування соціально-економічного розвитку суспільства.	11, 13, 15
СК10.	Здатність налагоджувати, підтримувати і розвивати міждисциплінарне професійне співробітництво на основі знання організації роботи соціологічної служби в системі державних та недержавних органів.	7, 10, 11, 13, 15
СК11.	Здатність до встановлення чинників, показників, типів взаємодії соціально-економічних суб'єктів різного рівня (суспільств, груп, організацій, осіб).	7, 8, 9, 10
СК12.	Здатність до встановлення ресурсів, потенціалу розвитку соціально-економічних суб'єктів, а також визначення чинників нерівного доступу до ресурсів.	4, 5, 6, 7, 8
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
РН1	Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності	1-3
РН 2	Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми.	1-13

PH 3	Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціально-економічних змін в Україні та світі.	4,5,6,7
PH 4	Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних та соціально-економічних явищ у контексті професійних задач.	12, 13, 15
PH 6	Ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.	8,9,11,14
PH 7	Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціально-економічної інформації, <i>представлення аналітичних звітів.</i>	11, 12, 13, 15
PH 10	Володіти навичками збору соціально-економічної інформації з використанням кількісних та якісних методів.	9, 10, 13,15
PH 13	<i>Вміти застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій соціально-економічним суб'єктам.</i>	2,3, 11, 13, 14
PH 14	<i>Вміти здійснювати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем та прогнозувати їх можливі соціальні наслідки.</i>	9, 11, 12, 13, 15
PH 15	<i>Вміти визначати чинники розвитку та специфіку взаємодії соціально-економічних суб'єктів різного рівня.</i>	6, 7, 8, 9
PH 16	<i>Виявляти та аналізувати нові чинники соціально-економічної нерівності в Україні та світі, визначати можливі шляхи подолання нерівного доступу різних суспільних груп до тих чи інших соціальних ресурсів.</i>	4, 5, 6, 7, 8

4. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Концептуальні засади становлення соціології економіки та торгівлі

Соціологія економіки та торгівлі: об'єкт, предмет, функції. Закони та категорії соціології економіки та торгівлі. Напрямки еволюції соціології економіки. Періодизація розвитку соціології економіки. Початковий період еволюції соціологічного аналізу економіки та торгівлі. Класичний період еволюції соціологічного аналізу економіки та торгівлі. Сучасний період еволюції соціологічного аналізу економіки та торгівлі. Розвиток соціології економіки та торгівлі в Україні.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1,2, 3, 4, 5

Додатковий: 3, 10, 17, 19

Інтернет-ресурси: 1-12

Тема 2. Людина як суб'єкт економічних відносин

Тлумачення людської сутності в соціології економіки та торгівлі. Людина як система: біологічні, психічні, соціальні виміри. Соціологія економіки та торгівлі про соціальні статуси особистості. Соціальні ролі особистості у вимірах соціології економіки та торгівлі. Соціальні типи особистості на основних етапах економічного життя. Основні виміри «людини соціальної» та «людини економічної». *Споживач як об'єкт та суб'єкт торговельно-економічних відносин.*

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2, 3, 4, 5

Додатковий: 13, 17, 19, 22, 35

Інтернет-ресурси: 1-12

Тема 3. Поведінковий вимір економічного життя людини

Дослідження поведінки людини: моністичні підходи. Поведінка людини у поглядах П.Сорокіна. Економічна поведінка у дискурсі системно-структурного підходу. Структура економічної поведінки. Соціологічна модель господарської поведінки. Обмежена раціональність економічної поведінки. Монетарна та інвестиційна поведінка. Соціальне управління господарсько-економічною діяльністю людини. Логіко-експериментальний аналіз економічної дії В.Парето. Монетарний аналіз економічної поведінки Г.Зіммеля. *Соціологічна модель поведінки продавця та покупця.*

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2, 3, 4, 5

Додатковий: 19, 20, 25, 35, 36

Інтернет-ресурси: 1-12

Тема 4. Феноменологія підприємництва

Становлення та еволюція підприємництва. Періодизація розвитку підприємництва. Підприємництво постіндустріальної епохи. Характеристика явища підприємництва. Підходи соціології економіки до тлумачення підприємництва. Соціальний портрет сучасного підприємця. Механізми управління підприємництвом. Суспільні передумови управління підприємництвом. Масова свідомість як фактор управління підприємництвом. Особистісний фактор в управлінні підприємництвом. Груповий фактор в управлінні підприємництвом.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2, 3, 4, 5

Додатковий: 5, 6, 7, 13, 19, 28

Інтернет-ресурси: 1-12

Тема 5. Дискретність та єдність господарства та торгівлі

Приватний інтерес – необхідна умова розвитку торгівлі. Моральний вимір свободи торгівлі. Торгівля у вимірі соціального розвитку. Торгівля як соціальна комунікація. *Соціологічні проблеми споживача, суспільства споживання*. Специфіка торгівлі в національній соціальній економіці. Роль та значення «середнього класу» в торгівлі.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2, 3, 4, 5

Додатковий: 3, 7, 15, 19

Інтернет-ресурси: 1-12

Тема 6. Соціологія ринку

Соціологія ринку як галузь соціологічного знання. Передумови становлення соціології ринку. Соціальна структура соціального ринкового господарства. Процес соціалізації особистості. Потреби людини та їх класифікація. Закон зростання потреб. Соціальні потреби населення.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2, 3, 4, 5

Додатковий: 8, 11, 12, 19, 22, 32

Інтернет-ресурси: 1-12

Тема 7. Соціологічний аналіз торговельних структур

Соціальний портрет працівника сфери торгівлі. Роль розумової праці в конкурентному розвитку торговельних структур. Значення торгівлі в зниженні соціальної напруженості в ринкових умовах. Соціологічний аналіз ринку праці в торговельній сфері. Соціологічні моделі консультування у торговельних структур. Соціологічні служби управління колективами торговельних мереж. Формування команди, групові взаємодії і кар'єра

людини в торговельних організаціях. Комунікація в торговельних структурах. Сутність процесів запровадження нововведень в торговельних структурах.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2, 3, 4, 5

Додатковий: 18, 19, 20, 21, 23, 25, 26

Інтернет-ресурси: 1-12

Тема 8. Господарсько-економічні спільноти

Зміст поняття та типологія господарсько-економічних спільнот. **Показники соціальної спільноти як цілісності.** Соціально-економічні групи та їх диференціація. **Економічна стратифікація соціальних спільнот.** Основні компоненти соціальної нерівності в теорії М.Вебера. Підходи до визначення поняття «середній клас». Бізнес-клас в Україні.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2, 3, 4, 5

Додатковий: 3, 7, 19, 20, 21, 29

Інтернет-ресурси: 1-12

Тема 9. Господарсько-економічні організації

Ознаки господарського типу соціальної організації. Побудова ієрархії господарської організації. Стратифікація індивідів і груп. Співвідношення формальної і неформальної організацій. Теорії господарських організацій. Економічні характеристики господарської організації. Розбудова господарської організації: механізми і принципи. Типи господарських організацій. Типологія організацій А.Етціоні. Типологія організацій М.Вебера.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2, 3, 4, 5

Додатковий: 3, 7, 17, 19

Інтернет-ресурси: 1-12

Тема 10. Соціальні інститути економіки

Природа соціальних інститутів. Ознаки соціальних інститутів в економіці. Функції соціальних інститутів. Основний компонент соціального інституту - система установ. Формальні та неформальні інститути економіки. Господарські соціальні інститути. Структура господарських інститутів. Методика аналізу господарських інститутів І.М.Гавриленка.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2, 3, 4, 5

Додатковий: 3, 13, 19

Інтернет-ресурси: 1-12

Тема 11. Соціальний інститут власності

Кореляція інституту влади та права управління й розпорядження. Регулятивна функція власності. Функція соціалізації у процесі праці. Суб'єкти власності. Інститут державної власності. Інститут суспільної власності. Інститут приватної власності.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2, 3, 4, 5

Додатковий: 3, 7, 13, 14, 19, 34

Інтернет-ресурси: 1-12

Тема 12. Соціальний інститут домашнього господарства

Ознаки домашнього господарства як соціального інституту. Безкоштовні послуги домашнього господарства. Нова економічна теорія домашнього виробництва. Концепція неформальної економіки. Трансформації та еволюція домашнього господарства. Домашнє господарство та інститут сім'ї.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2, 3, 4, 5

Додатковий: 3, 7, 13, 15, 19, 27

Інтернет-ресурси: 1-12

Тема 13. Характеристика світового господарства

Глобалізаційний вимір світогосподарської економіки. Світосистемний підхід до дослідження економік. Світосистемний аналіз І.Валлерстайна. Концепція матеріальної цивілізації Ф.Броделя. Моделі однолінійного розвитку світу господарства. Моделі паралельного розвитку світу господарства. Цивілізаційні моделі розвитку світу господарства. Господарства доіндустріального, індустріального, постіндустріального суспільства.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2, 3, 4, 5

Додатковий: 3, 4, 7, 9, 12, 14, 15, 16, 19, 31

Інтернет-ресурси: 1-13

Тема 14. Культурний вимір економіки

Соціально-економічний аспект культури. Сутність та особливості економічної культури. Наукові підходи до тлумачення економічної культури. Евристика та традиціоналізм економічної культури. Регулятивні функції економічної культури в економічній сфері. Економічна культура «homosoveticus» у пострадянському суспільстві.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2, 3, 4, 5

Додатковий: 3, 7, 15, 17, 19, 30, 33, 35

Інтернет-ресурси: 1-12

Тема 15. Соціальний капітал і методика його вимірювання

Сучасні теорії соціального капіталу. Довіра як індикатор соціального капіталу. Рівень освіти як індикатор соціального капіталу. Охорона здоров'я як індикатор соціального капіталу. Особливості соціологічних методів аналізу соціально-економічної нерівності. Людський фактор – складова суспільного розвитку. Процес поглиблення соціальної нерівності. Виникнення цифрової нерівності. Індекс якості життя населення. Індекс стану суспільства, заснованого на знаннях. Індекс стійкого розвитку. Індекс розвитку людського потенціалу. Індекс нерівності доходів та витрат. Цінності в сфері праці як чинник соціально-економічної нерівності.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2, 3, 4, 5

Додатковий: 7, 17, 19, 22, 24, 27, 29

Інтернет-ресурси: 1-12

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ:¹

Основний:

1. Лукашевич М.П. Соціологія економіки: Підручник. К.: Каравела, 2009. 280 с.
2. Реворт Кейт. Економіка пончика. Як економісти ХХІ століття бачать світ. – К.: Наш формат, 2019. – 296 с.
3. Соціологія економіки: Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавр за спеціальністю 231 «Соціальна робота» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Піхорович В.Д. – Електронні текстові дані (1 файл: 117 Кбайт). – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 65 с.
4. Mousseau Michael. The End of War: How a Robust Marketplace and Liberal Hegemony Are Leading to Perpetual World Peace," *International Security*, Vol. 44, No. 1 (Summer 2019), 160-196.
5. Streeck Wolfgang. *Critical Encounters: Capitalism, Democracy, Ideas*. London und New York: Verso, 2020. – 224 p.

Додатковий:

1. Арон Реймон. Етапи розвитку соціологічної думки: Монтеस्क'є. Конт. Маркс. Токвіль. Дюркгайм. Парето. Вебер [Текст] / Р. Арон ; пер. з фр. Г. Філіпчук. К. : Юніверс, 2004. 687 с.
2. Бергер П., Лукман Т. *Социальное конструирование реальности*. [Текст]: монограф. / П. Бергер, Т. Лукман ; пер. Е. Руткевич. Мн.: Медуум, 1995. 333 с.
3. Бойко І.І. *Парадигмальний погляд на соціальні зміни*. [Текст]: монографія / І. І. Бойко. Київ : Сталь, 2015. 239 с.
4. Бродель Фернан. Динаміка капіталізму. [Текст] / Ф. Бродель. Мн.: Полиграмма, 1993. - 128 с.
5. Бродель Фернан. *Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм, XV-XVIII ст. [Текст]: монографія / Ф. Бродель ; пер.з фр. Г. Філіпчук. К.: Основи. - Т. 1 : структура повсякденності: можливе і неможливе / Ф. Бродель. К. : [б.в.], 1995. 543 с.*
6. Бродель Фернан. *Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм, XV-XVIII ст. [Текст]: монографія / Ф. Бродель ; пер.з фр. Г. Філіпчук. К.: Основи. - Т. 2: Ігри обміну. [Б. м.] : [б.в.], 1997. 585 с.*
7. Бродель Фернан. *Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм, XV-XVIII ст. [Текст]: монографія / Ф. Бродель ; пер.з фр. Г. Філіпчук. К.: Основи. - Т. 3: Час світу. [Б. м.] : [б.в.], 1998. 631 с.*
8. Генкин А.С. Частные деньги: история и современность. [Текст] / А. С. Генкин. Мн : Альпина Паблишер, 2002. 517 с.

---

¹(*) Курсивом позначено джерела, присутні в бібліотеці Київського національного торговельного університету.

9. Гильмендинова И.А. Деятельность ГАТТ / ВТО как фактор стабильности в развитии международной торговли. [Текст] / И. А.Гильмендинова. Мн.: МАКС Пресс, 2001. - 18 с.
- 10.Гриффен Л. А. "Капитал" и капитализм: монографія. К., 2003. 147 с.
- 11.Дюмулен И.И. Всемирная торговая организация. [Текст] / И. И. Дюмулен. - Мн.: Экономика, 2003. - 271 с.
- 12.Ещенко Петр Степанович, Арсеенко Анатолий Григорьевич. Куда движется глобальная экономика в XXI веке? – К.: Знання України, 2012. – 479 с.
- 13.Жиленкова Ірина. Зовнішня торгівля України в контексті інтересів промислового й аграрного капіталу Російської імперії (1890-ті – 1914 р.). [Текст]: монографія / І.Жиленкова. – К., 2016. – 668 с.
- 14.Зверев А. Организация и регулирование розничной торговли в Германии / А.Зверев // Экономист. – 2010. - №2. – с.62-70.
- 15.Зиммель Г. Избранные работы. – К.: Ника-Центр, 2006. – 440 с.
- 16.Історія торгівлі, податків та мита. Збірник наукових праць / За редакцією О.О.Дячка. – Дніпропетровськ: Академія митної служби України, 2007. – 204 с.
- 17.Кирилов Ю.Є. Бренд країни в глобалізованому світі. [Текст]/ Ю.Є.Кирилов. – Херсон: Грінь Д.С., 2013. – 156 с.
- 18.Леви М. Основы розничной торговли / М.Леви, Б.А.Вейтц; пер. с англ. – Х., 1999. – 448 с.
- 19.Мазараки А.А. Торговля: история, цивилизация, мораль. [Текст]: Монографія / А.А.Мазараки. – К.: Книга, 2010. – 624 с.
- 20.Минкова К.В. Международная многосторонняя торговля от античности до ВТО. [Текст]: Монографія / К.В.Минкова. – Х., 2006. – 312 с.
- 21.Національний стандарт України «Роздрібна та оптова торгівля. Терміни та визначення понять»: ДСТУ №4303: 2004. – К.: Дежспоживстандарт України, 2005. – 30 с.
- 22.Новікова Ольга Федорівна, Гріневська Світлана Миколаївна, Шамілева Лариса Леонідівна. Соціальна орієнтація економіки: механізми державного регулювання: Монографія. – Донецьк: Цифрова типографія, 2009. – 220 с.
- 23.Основні правила торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами: зб. нормат. документів з питань торгівлі. – К.: Атіка, 2003. – 512 с.
- 24.Паніотто Володимир (Київ), Сахно Юлія (Київ), Пясковська Аліса (Київ).Динаміка рівня щастя і його детермінанти. Україна 2001–2017// Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2018. - №1.- с.84-102.
- 25.Пачковський Ю.Ф., Максименко А.О. Споживча поведінка українських домогосподарств. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – 292 с.
- 26.Попов А.А. Торговое право. – Харьков: Каравелла, 1999. – 308 с.
- 27.Правове регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі: зб. нормат.-правових актів / О.І.Дорошенко (упоряд.). – Д.: Дніпрокнига, 2008. – 1056 с.

28. [Рахманов О. А. Соціальне сприйняття населенням приватних власників засобів виробництва в Україні // Український соціум: соціологія, економіка, політика. – К., 2019. - №3\(70\). – с.34-45.](#)
29. Світова економічна криза: причини, наслідки, шляхи подолання. Бібліографічний покажчик (2008-2012). [Текст]. – К., 2015. – 552 с.
30. Тарасевич В. М. Інноваційно-інформаційна економіка: постіндустріальність, генераційність, відкритість / В. М. Тарасевич, О. О. Завгородня // Економіка України: науковий журнал. - 2017. - №3. - С.36-48.
31. Чуткий Андрій. На перехресті торгових шляхів. Нариси з економічної історії України. [Текст] / Андрій Чуткий. - Київ : Темпора, 2013 . - Кн. 1 : На перехресті торгових шляхів. - 2013. - 615 с.
32. Шапиро, М. [Экономическая социология и социология денег](#) / Марк Генри Шапиро // Социальные исследования. — 2018. — № 18 (23 июля). — С.55—64.
33. Філіпенко А.С. Глобальні форми економічного розвитку: історія і сучасність / Філіпенко А.С. – К.: Знання, 2007. – 670 с.
34. Філіпенко А.С. Міжнародна економічна інтеграція на початку ХХІ століття: [монографія] / А.С.Філіпенко. – К.: Знання України, 2003. – 320 с.
35. Muhamad, S, Kusairi, S., & Zamri, N. [Savings behaviour of bottom income group: Is there any role for financial efficacy and risk preference?](#) // Economics and sociology. Vol. 14, No 2, 2021
36. Martínez-Buelvas, L., Jaramillo-Naranjo, O., & De la Hoz-Dominguez, E. [Factors that affect quality of work life of the millennials linked to the commercial sector in Colombia](#) // Economics and sociology. Vol. 14, No 2, 2021.

Internet-ресурси:

1. www.ukrstat.gov.ua/ Державна служба статистики України
2. <http://ief.org.ua/> Інститут економіки та прогнозування НАН України
3. <https://www.idss.org.ua/index> Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України
4. <https://i-soc.com.ua/> Інститут соціології НАН України
5. www.wto.org/ Світова організація торгівлі
6. www.me.gov.ua/ Міністерство економіки, торгівлі та сільського господарства України
7. www.imf.org/external/country/ukr/rr/ukr/index.htm Представництво Міжнародного валютного фонду в Україні
8. www.worldbank.org/uk/country/ukraine Світовий банк
9. mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/org-in-ukraine/470 Представництво Європейського банку реконструкції та розвитку в Україні

10. <http://icsid.worldbank.org/ICSID/Index.jsp> Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). ... Офіційний сайт:
11. http://visnik.knteu.kiev.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2408&Itemid=683&lang=uk Науковий журнал "ВІСНИК Київського національного торговельно-економічного університету".
12. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004... Конвенції про захист прав та основних свобод людини 1950р.
13. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_060... Вашингтонська конвенція 1965 р. про вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами.